

Kresowe terytoria Wandy Wojtkiewicz-Rok¹

Wanda Wojtkiewicz-Rok's borderline territories

Anita Magowska

ORCID: 0000-0002-6046-3993

Uniwersytet Medyczny w Poznaniu

Streszczenie. Artykuł przedstawia życie i działalność naukową prof. Wandy Wojtkiewicz-Rok (1947-2018). Była historykiem, nauczycielem w liceach a potem akademickim. Najdłużej była związana z Akademią Medyczną we Wrocławiu. Jej zainteresowania naukowe skupiały się przede wszystkim na historii medycyny lwowskiej w latach 1894-1939.

Abstract. The article presents the life and scientific activity of prof. Wandy Wojtkiewicz-Rok (1947-2018), a historian. She worked at the Medical University in Wrocław. Her scientific interests focused mainly on the history of Lviv medicine in 1894-1939.

Słowa kluczowe: historia medycyny lwowskiej, Wanda Wojtkiewicz-Rok

Keywords: history of Lviv medicine, Wanda Wojtkiewicz-Rok

Gdyby trzeba było wprowadzić jakieś rozgraniczenie, jakąś linię podziału przebiegającą poprzez obecne środowisko polskich historyków medycyny i ułatwiająca jego charakterystykę, to mogłoby nim być kryterium osobistej znajomości z prof. Tadeuszem Brzezińskim (1929-2010). Ci, którzy go znali, wiedzieli, że historię medycyny można uczynić wyrazistą i z jej pomocą prowadzić narrację w niewygodnych politycznie obszarach pamięci historycznej. Brzeziński, rozmiłowany w historii medycyny lekarz wojskowy, nie tylko zorganizował Wojskową Akademię Medyczną i został jej rektorem, ale objął funkcję rektora Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie i stanowisko kierownika jej Katedry Humanistycznych Nauk Medycznych. Wszelkie kompetencje sprawiły, że został wybrany prezesem Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji oraz wiceprezydentem Societe Internationale d'Histoire de la Medecine². Wspólnie z Niemcami badał zbrodnie popełnione przez nich na Polakach (tak powstało Niemiecko-Polskie Towarzystwo Historii Medycyny), aby prawda

¹ Dziękuję Panu prof. Bogdanowi Rokowi za udostępnienie materiałów biograficznych śp. prof. Wandy Wojtkiewicz-Rok.

² A. Kładna, *Profesor Tadeusz Brzeziński*, „Vox Medici” 2010, nr 1, s. 16-17.

historyczna przyczyniła się do normalizacji stosunków między sąsiadującymi z sobą narodami.

Wanda Wojtkiewicz-Rok знаła Tadeusza Brzezińskiego dosłownie i metaforycznie, co nie oznacza, że wywierał wpływ na jej twórczość naukową, albo że jej droga rozwoju naukowego była podobna. Oboje podejmowali tematy historyczne ważne dla tożsamości narodowej Polaków. W okresie spóźnionego odkrywania historii terytoriów utraconych w wyniku porozumień jałtańskich, wyspecjalizowała się w problematyce do 1989 r. nieobecnej, a mianowicie w dziejach medycyny w przedwojennym Lwowie.

Ścieżki życia

Wanda Wojtkiewicz-Rok należała do ludzi, którzy zwracają na siebie uwagę i których zapamiętuje się łatwo. Wyróżniała ją kresowa uroda, ujawniające mocny charakter spojrzenie i nieschodzący z twarzy, miły i zarazem pełen dumy uśmiech. Rodzina Wandy pochodziła z Wileńszczyzny, skąd jej rodzice, Bronisława i Robert Wojtkiewiczowie zostali w 1946 r. przesiedleni do Sokołowca, niewielkiej wioski w dolinie Czeremnicy, na zachodzie Polski. Wioska wyróżniała się obecnością romańskiego kościółka i aż trzech poniemieckich pałaców. Niemcy uciekli stąd po zakończeniu II wojny światowej, a ich opustoszałe domostwa władze peerelowskie oddały wysiedleńcom ze wschodu.

Tutaj, 8 grudnia 1947 r., urodziła się i wychowywała Wanda. Tu ukończyła szkołę podstawową, natomiast liceum ogólnokształcące w pobliskiej Złotorzy. Dzieciństwo i młodość mijały wśród kresowiaków z im właściwym pełnym otwarciem na drugiego człowieka. W tym okresie zaangażowała się w harcerstwo. Po latach z wdzięcznością wspominała profesorów złotoryjskiego liceum³. Zgromadzone w młodości doświadczenia wpłynęły na jej postawę prospołeczną i stały się fundamentem przyszłej działalności jako instruktorki harcerskiej.

Po maturze rozpoczęła studia historyczne na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego. W 1970 r. uzyskała dyplom i podjęła pracę nauczycielki w szkołach średnich Jeleniej Góry, a potem Wrocławia. Uczyła rzetelnie i zgodnie z prawdą historyczną oraz chrześcijańskimi wartościami. Widocznie lubiła młodzież, bo zorganizowała dla niej 36 obozów wakacyjnych. Za działalność wychowawczą otrzymała trzy nagrody ministerialne.

We Wrocławiu zetknęła się ze środowiskiem sobie organicznie bliskim. Ton życiu miasta nadawali bowiem wysiedleńcy, wprawdzie nie z Wileńszczyzny, ale Lwowa. Tworzyli elitę intelektualną miasta. Wśród nich byli naukowcy z Uniwersytetu Jana Kazimierza. Zapewne wtedy zdała sobie w pełni sprawę ze swoich predyspozycji do pracy naukowo-dydaktycznej w szkole wyższej, ale w latach siedemdziesiątych, czyli epoce gierkowskiej, uzyskanie etatu akademickiego przez osobę „z zewnątrz” było bardzo trudne. Dopiero 1 października 1979 r. znalazła zatrudnienie w jedynej wtedy

³ W. Wojtkiewicz-Rok, *Moim nauczycielom w Złotorzy dziękuję*, „Szkice Legnickie”, 1997, s. 164-167.

jednostce reprezentującej nauki humanistyczne w Akademii Medycznej we Wrocławiu (z czasem przemianowanej na Uniwersytet Medyczny im Piastów Śląskich), jaką był Instytut Filozofii. Wkrótce nastąpiła rewolucja społeczna i powstał Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”, którego istnienie przekreślił stan wojenny. Podczas stanu wojennego nie uzyskała pozytywnej weryfikacji i miała być zwolniona z uczelni, jednak decyzją rektora, prof. Mariana Wilimowskiego, została tylko odsunięta od zajęć ze studentami. Po tych burzliwych przejściach, w 1982 r. przeszła do Zakładu Historii Medycyny, z czasem przemianowanego na Zakład Humanistycznych Nauk Lekarskich.

W 2001 r. uchwałą Rady Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu powołana została na kierownika Zakładu Humanistycznych Nauk Lekarskich. Z kierownictwa zrezygnowała w 2013 r., tym samym, w którym otrzymała tytuł profesora. W ramach pracy na uczelni medycznej koordynowała przygotowania do jubileuszu jej 60-lecia, a także 200-lecia nauczania medycyny uniwersyteckiej we Wrocławiu. Współpracowała z ośrodkami naukowymi w Wilnie, Kownie, Grodnie, Mińsku, Witebsku, St. Petersburgu, Lwowie i Dreźnie. Na przykład uczestniczyła w VIII Naukowej Konferencji Historii Medycyny Białorusi pt. „Medycyna Białorusi w XX wieku”, zorganizowanej z inicjatywy doc. Jewgienija Tiszczarki w Witebsku w dniach 29-30 października 1998 r. Przyjazd grupy polskich naukowców na Białoruś był możliwy dzięki zaproszeniu przez organizatorów, którymi byli: Ministerstwo Ochrony Zdrowia Białorusi, Białoruska Akademia Nauk Medycznych i Białoruskie Towarzystwo Historii Medycyny.

Przez dziesięć lat, od 1999 do 2009 r., zajmowała także stanowisko profesora Uniwersytetu Wrocławskiego i kierownika Zakładu Poradnictwa w Instytucie Pedagogiki tej uczelni. Była promotorką 9 prac doktorskich z zakresu historii medycyny i pedagogiki. Sześcioro z tych doktorów podjęło dalszą karierę naukową w szkołach wyższych. Wśród prac doktorskich powstałych pod kierunkiem W. Wojtkiewicz-Rok uwagę zwracają dysertacje niehistoryczne, na przykład Katarzyny Kokot „Dysfunkcjonalność komunikacji rodzinnej w etiologii narkomanii młodzieży”, obroniona w 2006 r., albo Agnieszki Florczak „Wychowanie do wolności alternatywą poradniczą dla rodzin osób pozostających pod wpływem sekt na terenie Wrocławia”, obroniona w 2015 r. Dowodziły zainteresowania W. Wojtkiewicz-Rok problemami społecznymi i zdobycia przez nią dodatkowych kompetencji naukowych. Była także kierownikiem ponad 160 prac magisterskich z zakresu pedagogiki i kultury medycznej.

Uczestniczyła w ruchu naukowym historyków medycyny. W latach 1999-2010 r. była członkiem Komisji Historii Nauk Medycznych Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN. W latach 2003-2007 pełniła funkcję prezesa Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji (PTHMiF), sprawując tę funkcję jako pierwszy w dziejach tej organizacji historyk i pierwsza kobieta⁴. Zarządowi tej kadencji, tak jak i poprzedniemu oraz następnemu, niestety nie udało się doprowadzić do

⁴ A. Grzybowski, *Walne Zgromadzenie Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji – Poznań, 27 września 2003 r.*, [w:] *Medycyna i farmacja XIX i XX wieku*, red. R. Meissner, Poznań 2007, s. LXIV-LXVII.

Prof. Wanda Wojtkiewicz-Rok
(1947-2018)

wymaganej prawem rerejestracji Towarzystwa. Później przewodniczyła komisji rewizyjnej Towarzystwa, a ponadto przez dwie kadencje była prezesem jego Oddziału Wrocławskiego.

Ponadto była aktywna na innych polach życia naukowego. Od 1 stycznia 2000 r. wchodziła w skład kolegium redakcyjnego kwartalnika „Advances in Clinical and Experimental Medicine”, wydawanego przez Akademię Medyczną im. Piastów Śląskich. W 2012 r. została redaktorem naukowym serii „Medicina Historica” toruńskiego wydawnictwa Adama Marszałka. W serii tej wydano kilkanaście rozpraw, między innymi prac doktorskich, których była promotorem. W latach 2005-2015 należała do Lokalnej Komisji Etycznej do Spraw Doświadczeń nad Zwierzętami przy Instytucie Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN.

Na jej dorobek naukowy składały się: cztery monografie autorskie, pięć redakcji prac zbiorowych, sześć rozdziałów oraz ponad sto dwadzieścia artykułów i doniesień naukowych z zakresu głównie historii medycyny. Uczestniczyła jako recenzentka w kilkunastu przewodach habilitacyjnych i profesorskich. Przygotowała ponad pięćdziesiąt recenzji wydawniczych. Uczestniczyła w ponad stu dziesięciu konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych. Była lubianym nauczycielem akademickim. Otrzymała Złoty Krzyż Zasługi i szereg nagród rektora AM we Wrocławiu. W 2017 r. została laureatem Honorowej Statuetki Władysława Biegańskiego przyznawanej przez Towarzystwo Lekarskie Częstochowskie.

Zmarła przedwcześnie, będąc w pełni sił twórczych, 9 lipca 2018 r. we Wrocławiu. Zgodnie ze swoją wolą została pochowana w grobie rodziców na cmentarzu parafialnym w Sokołowcu. Pozostawiła męża, prof. Bogdana Roka, i syna, Kamila Wojtkiewicz-Roka⁵.

Tematyka lwowska

Latem 2017 r. Wanda Wojtkiewicz-Rok miała wygłosić wykład o historii medycyny lwowskiej na konferencji naukowej zorganizowanej we Lwowie dla uczczenia 150-lecia Towarzystwa Lekarzy Lwowskich. Opowiadała jednak nie o faktach i ludziach, jak to zazwyczaj bywa, lecz o swojej pracy badawczej. To nie było dziwne i nie oznaczało

⁵ Materiały biograficzne śp. Wandy Wojtkiewicz-Rok, udostępnione przez prof. B. Roka; <https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q=Odesz%C5%82a+Pani+prof+Wanda+Wojtkiewicz-Rok%2C+Polskie+Towarzystwo+Historii+Medycyny+i+Farmacji+10+lipca+2018>, dostęp 16.12.2019 r.

zmiany tematu. Historia medycyny lwowskiej stanowiła najważniejszą i najbardziej rozpoznawalną część jej dorobku naukowego.

W czerwcu 1988 r. obroniła pracę doktorską „Dzieje Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Lwowskiego w latach 1894-1918”, za którą otrzymała nagrodę ministra zdrowia i opieki społecznej. Promotorem dysertacji był prof. Wojciech Wrzesiński (1934-2013), absolwent studiów historycznych na Uniwersytecie im. Mikołaja Kopernika, kierownik Zakładu Historii PRL Uniwersytetu Wrocławskiego. Ten wybitny historyk znany był także z tego, że w stanie wojennym zrezygnował z funkcji prorektora protestując przeciw zwolnieniu rektora przez ministra Benona Miśkiewicza (1930-2008) rektora tej uczelni. Osobowość W. Wrzesińskiego sprawiły, że przyciągał studentów i doktorantów. Mimo istnienia Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Wydawnictw prowadził doktoraty „lwowskie”. Słynął z proponowania „tematów, podejmujących kwestie ambitne, trudne i nierzadko odkrywczcze”, „weryfikował i dyskutował z tzw. oficjalną linią, pozostawiał swoim uczniom wiele swobody, doradzał, dyskutował, ale nie przeszkadzał, dawał wolną rękę”⁶. W czasie, kiedy W. Wojtkiewicz-Rok korzystała z jego kierownictwa naukowego, został usunięty za działalność opozycyjną ze stanowiska kierownika zakładu. Odzyskał je w 1987 r.⁷

Rozprawa doktorska W. Wojtkiewicz-Rok ukazała się drukiem dopiero w 1992 r., już w okresie transformacji politycznej Polski⁸. W kolejnych latach młoda uczona kontynuowała poszukiwania w archiwach lwowskich i kwerendy w czasopismach lekarskich wydawanych w międzywojniu. Uwieńczeniem badań była rozprawa habilitacyjna „Rola Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jana Kazimierza w kształtowaniu polskiego modelu nauczania medycyny. Studia medyczne UJK w latach 1920-1939”, którą obroniła w czerwcu 1997 r. Zgodnie z ówczesnymi wymogami, praca została wydana drukiem rok wcześniej⁹. Za nią również otrzymała nagrodę ministra zdrowia i opieki społecznej.

W dorobku W. Wojtkiewicz-Rok znajduje się także wiele artykułów i rozdziałów do prac zbiorowych omawiających dzieje medycyny lwowskiej. Na przykład, w 2012 r. napisała wraz z Romanem Hajzikiem książkę wskazującą na związki między organizacją opieki zdrowotnej nad młodzieżą akademicką we Lwowie i Wrocławiu¹⁰. W tym samym roku ukazała się jej książka „Lata chwały i dni grozy. Studia nad dziejami Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie”. Bogato ilustrowana fotografiami ze zbiorów archiwalnych i własnych monografia okazała się

⁶ <<https://krzysztofruchniewicz.eu/prof-dr-hab-wojciech-wrzesinski-1934-2013-wspomnienie/>>, dostęp 16.12.2019 r.

⁷ <<http://mbd.muzeum.uni.wroc.pl/dzieje-universytetu/rektorzy-uwr/prof-wojciech-wrzesinski>>, dostęp 16.12.2019 r.

⁸ W. Wojtkiewicz-Rok, *Dzieje Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Lwowskiego w latach 1894-1918*. Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław 1992, ss. 170.

⁹ W. Wojtkiewicz-Rok, *Rola Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jana Kazimierza w kształtowaniu polskiego modelu nauczania medycyny. Studia medyczne UJK w latach 1920-1939*. Wydawnictwo Akademii Medycznej we Wrocławiu. Wrocław 1996, ss. 365.

¹⁰ W. Wojtkiewicz-Rok, R. Hajzik, *W trosce o zdrowie młodzieży akademickiej we Lwowie (1920-1939) i we Wrocławiu (1945-1948)*, Wrocław 2012.

bestsellerem, ponieważ dostarcza usystematyzowanej i szczegółowej wiedzy o katedrach, zakładach i klinikach oraz pracownikach naukowych tej uczelni. Jest to dzieło niezmiernie przydatne każdemu historykowi nauki¹¹.

Jednym z ostatnich przedsięwzięć naukowych eksplorujących historię akademickiego i polskiego Lwowa, w których uczestniczyła W. Wojtkiewicz-Rok, była obszerna praca zbiorowa o dziejach Uniwersytetu Jana Kazimierza. Ukazała się w 2017 r. staraniem jednego z wydawnictw krakowskich¹².

Już po opublikowaniu rozprawy doktorskiej, W. Wojtkiewicz-Rok zyskała opinię znawczynie dziejów Lwowa. Swój nieformalny status eksperta, nie tylko w zakresie historii medycyny lwowskiej, ugruntowała habilitacją. Im więcej wolności pojawiało się w przestrzeni publicznej naszego kraju, tym więcej organizowano konferencji naukowych poświęconych polskości przedwojennego Lwowa i martyrologii jego mieszkańców. Do wygłoszenia jednego z wykładów często zapraszano prof. Wandę Wojtkiewicz-Rok.

Na przykład w kwietniu 2002 r. Papieski Wydział Teologiczny, Akademia Medyczna i Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu zorganizowały konferencję naukową: „Człowiek, medycyna, kultura fizyczna” z jej udziałem. Sprawozdawcy uznali wystąpienie prof. Wojtkiewicz-Rok za jedno z bardziej interesujących. Mówiła o uniwersyteckim dziedzictwie współczesnych uczelni wrocławskich, wskazując oczywiście na uczonych przybyłych z Uniwersytetu Jana Kazimierza¹³.

W 2006 r. uczestniczyła w uroczystościach zorganizowanych pod patronatem prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego dla upamiętnienia 65. rocznicy mordu profesorów lwowskich na Wzgórzach Wuleckich. Podkreśliła wtedy:

że w powojennej polskiej rzeczywistości nie znalazło się miejsce na właściwe, godne wydarzenia rocznicowe obchody. Wprawdzie polskie władze śledcze kilkakrotnie podejmowały próby ustalenia okoliczności i odpowiedzialności, ale niestety dochodzenia te nie doprowadziły do ukarania winnych i nie wyjaśniły zasadniczych problemów dotyczących tego tragicznego wydarzenia. Minęło ponad pół wieku, a ból nadal trwa¹⁴.

W kwietniu 2016 r. przyjęła zaproszenie Oddziału Wrocławskiego Instytutu Pamięi Narodowej i podczas konferencji edukacyjnej z cyklu „Przystanek Historia”, poświęconej 76 rocznicy zbrodni katyńskiej, przedstawiła historię czaszek katyńskich z Zakładu Medycyny Sądowej Akademii Medycznej we Wrocławiu¹⁵.

We wrześniu tego samego roku przyjechała do Poznania (do którego po II wojnie światowej przybyło wielu lwowiaków), aby uczestniczyć w XIX Dniach Lwowa

¹¹ W. Wojtkiewicz-Rok, *Lata chwały i dni grozy. Studia nad dziejami Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie*, Toruń 2012, ss. 315.

¹² *Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie*, A. Redzik (red.), Kraków 2017.

¹³ <https://www.niedziela.pl/artypk/69021/nd/O-czlowieku-medycynie-i-kulturze>, dostęp 16.12.2019 r.

¹⁴ M. Zygmunt, *Zbrodnia niewyjaśniona i nieukarana*, „Nasz Dziennik” 2006, nr 155 (5 lipca).

¹⁵ <https://www.wroclaw.pl/go/wydarzenia/edukacja-i-rozwoj/26593-o-zbrodni-katyńskiej-w-przystanku-historia-ipn>, dostęp 16.12.2019 r.

i Kresów zorganizowanych dla upamiętnienia 75 rocznicy zbrodni popełnionej na Wzgórzach Wuleckich. Nie wszyscy znali jej okoliczności i ofiary. W. Wojtkiewicz-Rok zaznajomiła zebranych z przebiegiem tych wydarzeń¹⁶.

To, że Wanda Wojtkiewicz-Rok wspomagala swoim profesorskim autorytetem i wiedzą konferencje kształtujące pamięć historyczną Polaków było odnotowywane przez czasopisma katolickie. To nie kolidowało z jej światopoglądem, bo przecież współpracowała z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego przy organizacji konferencji naukowych poświęconych etyce, a kiedyś napisała artykuł do periodyku Ojców Dominikanów¹⁷. Ponadto była opiekunką Studenckiego Koła Naukowego Studentów Katolików na Uniwersytecie Medycznym im. Piastów Śląskich we Wrocławiu.

Inne prace

Trzeba podkreślić, że blisko połowa (45%) publikacji naukowych (w tym pięć monografii) W. Wojtkiewicz-Rok dotyczyła historii medycyny lwowskiej. Była to dla niej przebogata problematyka, dostarczająca wielu inspiracji. Pozostały dorobek jest różnorodny tematycznie. Niektóre publikacje powstały z potrzeby realizacji zadań wynikających z zatrudnienia we wrocławskiej Akademii Medycznej, a więc uświetnienia rozmaitych jubileuszy. Ich przykładem jest okazjonalna monografia współredagowana przez W. Wojtkiewicz-Rok, a wydana dla uczczenia sześćdziesięciolecia Akademii Medycznej we Wrocławiu¹⁸.

Inne prace wynikały z potrzeby włączenia się w ambitne przedsięwzięcia historyczno-medyczne, wymagające współpracy wielu osób. Przykładem mogą być rozdziały zamieszczone w drugim tomie „Dziejów medycyny polskiej” pod redakcją prof. Wojciecha Noszczyka i prof. Jerzego Supadego¹⁹. Jeszcze innym przykładem jest studium europejskich infirmerii zakonnych i szpitali w opisach podróźniczych polskich duchownych XVIII w., napisane we współautorstwie z Bogdanem Rokiem, a zamieszczone w tomie dedykowanym prof. Tadeuszowi Srogoszowi z okazji jego urodzin²⁰. Podobną genezę miała praca napisana wraz z małżonkiem, a dotycząca

¹⁶ <http://www.lwowiacy.pl/xix-dni-lwowa-kresow-poznaniu-cz-iii-2>, dostęp 16.12.2019 r.

¹⁷ W. Wojtkiewicz-Rok, *Obchody 56 rocznicy męczeńskiej śmierci Bł. O. Michała Czartoryskiego*. Biuletyn Informacyjny. Polska Prowincja Dominikanów, 2000, Rok XXXIII, Lipiec – Wrzesień 2000, (108), s. 54-55

¹⁸ *60 lat Akademii Medycznej we Wrocławiu: 1950-2010*, B. Bruziewicz-Mikłaszewska, B. Płonka-Syroka, W. Wojtkiewicz-Rok (red.), Wrocław 2010.

¹⁹ W. Wojtkiewicz-Rok, *Organizacja wyższego szkolnictwa medycznego*, [w:] *Dzieje medycyny w Polsce. T. 2, Lata 1914-1944*, W. Noszczyk i J. Supady (red.), Warszawa 2015, s. 137-177; teźże, *Uniwersyteckie wydziały lekarskie i uczelnie stomatologiczne*, [w:] *Dzieje medycyny w Polsce. T. 2, Lata 1914-1944*, W. Noszczyk i J. Supady (red.), Warszawa 2015, 179-222.

²⁰ W. Wojtkiewicz-Rok, B. Rok, *Europejskie infirmerie zakonne i szpitale w opisach podróźniczych polskich duchownych XVIII wieku*, [w:] *Historia na źródłach oparta: studia ofiarowane Profesorowi Tadeuszowi Srogoszowi w 65. rocznicę urodzin*, Wrocław 2017, s. 809-821.

kościół Dominikanów lwowskich, która znalazła się w tomie ofiarowanym Krystynowi Matwijowskiemu²¹.

Zaciekawia grupa prac opublikowanych w językach ukraińskim, litewskim i białoruskim, będących rezultatami udziału w licznych konferencjach odbywających się w państwach za wschodnią granicą Polski. Trudno jednak ustalić ich znaczenie naukowe i recepcję. Niektóre streszczenia i publikacje pokonferencyjne ukazały się w językach angielskim, niemieckim i czeskim²². Szereg prac W. Wojtkiewicz-Rok zamieściła w wydawanym w języku angielskim i współredagowanym przez siebie czasopiśmie Uniwersytetu Wrocławskiego „Advances in Clinical and Experimental Medicine” („Postępy Medycyny Klinicznej i Doświadczalnej”)²³.

W ostatnim okresie życia we współpracy z prof. Jarosławem Barańskim, swoim następcą we wrocławskim Zakładzie Humanistycznych Nauk Lekarskich, i Asiji Kovtun przygotowała pracę zbiorową o związkach medycyny z literaturą i sztuką²⁴.

Wspomniane publikacje nie zmieniają jednak ogólnego obrazu jej twórczości naukowej. Trwałym wkładem prof. Wandy Wojtkiewicz-Rok do nauki polskiej pozostają przede wszystkim jej prace poświęcone historii medycyny lwowskiej. Wspominając ją nie można pominąć świadectwa, jakie dawała jako uczona i życzliwy studentom nauczyciel akademicki, a także jako spadkobierczyni kresowych, zaszczerpionych przez rodziców tradycji i postaw.

²¹ Wspólnie z B. Rokiem, *Kościół Dominikanów lwowskich – przyczynek do badań nad sanktuariami dawnej Rzeczypospolitej*, [w:] *Między Lwowem a Wrocławiem. Księga Jubileuszowa Krystyna Matwijowskiego*. Pod red. B. Roka i J. Maronia, Toruń 2006, s. 195-206.

²² Por.: W. Wojtkiewicz-Rok, *Die Anpassungsprobleme der Lemberg Wiissenschaftler von der Fakultät Fur Medizin in Wrocław inder Jahren 1946-1950*, [w:] *Deutsch- polnisches Symposium „Vergangenheit verstehen – Zukunft gestalten“*. Meissen 2003, s. 19-31.

²³ Por.: W. Wojtkiewicz-Rok, *Lecznictwo powszechnie we Francji i w Polsce w XVIII w.* „Advances in Clinical and Experimental Medicine”, 2001, Vol. 10. No. 2, s. 193-199.

²⁴ *Medycyna, literatura, sztuka – przestrzenie*, W. Wojtkiewicz-Rok, Asija Kovtun, J. Barański, Toruń 2009.

Wykaz publikacji Wandy Wojtkiewicz-Rok

Monografie

1. *Dzieje Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Lwowskiego w latach 1894-1918*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 1992, ss. 170.
2. Bolesław Popielski, *Bibliografia 1928-1994*, Erechtejon, Wrocław 1995, ss. 46.
3. *Rola Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jana Kazimierza w kształtowaniu polskiego modelu nauczania medycyny. Studia medyczne UJK w latach 1920-1939*, Wydawnictwo Akademii Medycznej we Wrocławiu, Wrocław 1996, ss. 365.
4. Wspólnie z R. Hajzikiem, *W trosce o zdrowie młodzieży akademickiej we Lwowie (1920-1939) i we Wrocławiu (1945-1948)*, Wrocławska Drukarnia Naukowa PAN, Wrocław 2012.
5. *Lata chwwały i dni grozy. Studia nad dziejami Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2012.

Rozdziały i fragmenty prac zbiorowych

1. *Lwowski Tygodnik Lekarski w latach 1906-1921*, [w:] *Dzieje polskiego naukowego czasopiśmiennictwa medycznego i farmaceutycznego*. Warszawa 1988, s. 289-307.
2. *Lwów*, [w:] *Zarys dziejów chirurgii polskiej*, pod red. W. Noszczyka, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1989, s. 131-141.
3. *Sylwetki uczonych lwowskich*, [w:] *Każń profesorów lwowskich*. Lipiec 1941, red. Z. Albert, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 1989, s. 355-367.
4. *Z działalności Zakładu Higieny Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Lwowskiego w latach 1900-1944*, [w:] *Z dziejów badań i działalności epidemiologicznej w Polsce*, Karkonoskie Towarzystwo Naukowe, Jelenia Góra 1992, s. 225-228.
5. *Udział profesorów Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Lwowskiego w zorganizowaniu wykładów powszechnych w latach 1898-1918*, [w:] *Studia Wschodnie*, pod red. K. Matwijowskiego i R. Żerelika, Wrocław 1993, s. 77-88.
6. Wspólnie z B. Popielskim, *Dzieje Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie 1939-1944*, [w:] *Lwowskie środowisko naukowe w latach 1939-1945. O Jakubie Karolu Parnasie*, pod red. I. Stasiewicz-Jasiukowej, Wydawnictwo IHNOiT PAN, Warszawa 1991, s. 46-69. wyd. 3, 1992, wyd. 4. 1993, s. 58-82.
7. *Leszczyński Józef Wojciech (1930-1975)*, [w:] *Słownik Biograficzny Polskich Nauk Medycznych XX wieku*, 1994, t. I, z. 2, s. 75-77.
8. *Traunfellner Zdzisław Karol*, [w:] *Słownik Biograficzny Polskich Nauk Medycznych XX w.*, 1994, t. I, z. 2, s. 116-118.
9. Wspólnie z B. Rokiem, *Popularizacja problematyki zdrowotnej i choroby w polskiej literaturze XVII wieku*, [w:] *Siedmaja Nauczna Konferencja po Istorii Medyciny Bielarusi, poswiasz-*

- czennaja 50-letiu okonczenia wtorowoj mirowoj wojny. 7-9 sientiabria 1995 g. Sbornik materialow. Mińsk 1995 r. s. 194-197.
10. *Diejatielnost Krasnogo Kresta wo Lwowie w pieriog nojabrckich srazenii 1918 goda. Krasnyj Krest i blagotworitelnost*, [w:] *Materialy Naucznoej Konfierencji poswiaszczennoj 120-letiu Grodienskogo obszczestwa Krasnogo Kresta*. 23-26 nojabrja 1995 g. Grodno 1995, s. 48-53.
 11. *Resocjalizacja prostitutok ili rabota „Naczalnoj szkoty” w Demblinie (1918-1919). Krasnyj Krest i blagotworitelnost*, [w:] *Materialy Naucznoej Konfierencji, poswiaszczennoj 120-letiu Grodienskogo obszczestwa Krasnogo Kresta*. 23-26 nojabrja 1995 g. Grodno 1995, s. 53-55.
 12. *Helena Schuster (1884-1947)*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, z. 148, s. 49-51.
 13. *Czeżowska Zofia Maria (1890-1974)*, [w:] *Słownik Biograficzny Polskich Nauk Medycznych XX wieku*, 1996, t. I, z. 4, s. 20-23.
 14. *Profesor Kazimierz Bocheński w świetle pamiętników i sprawozdań Rady Wydziału Lekarskiego UJK*, [w:] *Materialy Jubileuszowego Sympozjum 50-lecia I Katedry i Kliniki Położnictwa i I Katedry i Kliniki Ginekologii Akademii Medycznej we Wrocławiu 1946-1996*, Wydawnictwo Akademii Medycznej, Wrocław 1996, s. 25-33.
 15. *Działalność Krajowego Czerwonego Krzyża we Lwowie podczas walk listopadowych w 1918 r.*, [w:] *Środowiskowe uwarunkowania zdrowia*, Jelenia Góra 1996, s. 170-174.
 16. *Sieradzki Włodzimierz Jan (1870-1941)*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*. Warszawa-Kraków 1996, z. 153, s. 250-252.
 17. *Kwiatkowski Stefan Łukasz*, [w:] *Słownik Biograficzny Polskich Nauk Medycznych XX wieku*, Warszawa 1997, t. 2, z. 1, s. 51-55.
 18. *W stulecie prawa do wykonywania zawodu polskich lekarek. Svetimo reforma ir mokytoju rengimas*, [w:] *Ugdymo Kaita ir Siuolaikines Pedagogines Technologijos. VI Tarptautine moksline konferencija*. Vilnius, 1999, Pranesimai, s.306-313. (Referat na VI Międzynarodową Konferencję Naukową Reforma Oświaty a Kształcenie Nauczycieli. Wilno, 23-25.09.1999 r.)
 19. *Łazarkiewicz B., Barg L., Wojtkiewicz-Rok W., Doktorzy honoris causa*, [w:] *Academia Medica Wratislaviensis 1950-2000*, Wrocław 2000, s. 59-77.
 20. *Dzieje chirurgii w zarysie od czasów najdawniejszych do XIX w.*, [w:] *150 rocznica urodzin prof. Jana Mikulicza-Radeckiego*. Materiały z Sympozjum Naukowego pod red. W. Wojtkiewicz-Rok, Świebodzice, 19-20 maja 2000 r., s. 25-40.
 21. *Przedmioty humanistyczne i społeczno-polityczne*, [w:] *Academia Medica Wratislaviensis 1950-2000*. Wrocław 2000, s. 327-337.
 22. *Sieradzki Włodzimierz Jan*, [w:] *Słownik Biograficzny Polskich Nauk Medycznych XX w.* Warszawa 2000, t. 2, z. 3, s. 84-88.
 23. *Akademia Medyczna we Wrocławiu, Aroński Antoni, Czernik Jerzy, Kleczeński Aleksander, Paradowski Leszek, Bolesław Popielski* [w:] *Encyklopedia Wrocławia*, Wrocław 2000.
 24. *Tradycje akademickiego nauczania medycyny we Lwowie*, [w:] *Dzieje nauczania medycyny na ziemiach polskich*, pod red. M. Żydowo, PAU, Kraków 2001, ss. 97-123.
 25. *Antoni Cieszyński – uczone lwowski rodem ze Śląska*, [w:] *„Przeszłość zrozumieć – przyszłość kształtować”*. Polsko-niemiecka konferencja 14-16 września 2001, Krzyżowa, s. 13-20.
 26. *Problemy adaptacyjne lwowskich pracowników naukowych Wydziału Lekarskiego w latach 1946-1950 we Wrocławiu*, [w:] *Przełomy w historii*. Toruń 2001, Pamiętnik T. III, cz. 4, s. 205-215.
 27. *Organizacja szkolnictwa medycznego Galicji Wschodniej w latach 1772-1872*, [w:] *Edukacja Państwo Naród w Europie Środkowej i Wschodniej XIX i XX w.*, pod red. A. Bilewicz, R. Gładkiewicz, S. Walasek, Wrocław, 2002. s. 61-71.

28. *Humanistic and ethical physicians' background. The case of educational program at Medical Academy of Wrocław (1990-2000)*, [w:] *Person. Color. Nature. Music. III International Conference*. Daugavpils 2002, s. 170-174.
29. Wspólnie z E. Waszyńskim, *Rola nauczyciela akademickiego w kształceniu studentów*, [w:] *Medycyna. Wprowadzenie do studiów lekarskich*, pod red. E. Waszyńskiego, Wrocław 2003, s. 74-85.
30. *Die Anpassungsprobleme der Lemberg Wissenschaftler von der Fakultet Fur Medizin in Wrocław inder Jahren 1946-1950*, [w:] *Deutsch- polnisches Symposium „Vergangenheit verstehen – Zukunft gestalten“*. Meissen 2003, s. 19-31. (po niemiecku i po polsku)
31. *Zmiany programowe w nauczaniu medycyny w latach 1945-1955 w świetle materiałów dydaktycznych, prasy i wspomnień studentów, Materiały 10-toj Respublikanskoj konferencji po istorii medycyny i zdrowochranienia*, Mińsk 2004, s. 196-198.
32. *Anpassungsprobleme Lemberger Wissenschaftler an der Fakultet fur Medizin in Wrocław in den Jahren 1946-1950*, *Wurzbürger medizinhistorische Mitteilungen*. Band 24, 2005, s. 534-541.
33. *Eticko-humanitni vychova studentu mediciny ve svetle ucebnich programu Lekarske akademie ve Wroclawi (1999-2003)*. *Promeny pedagogiky*. Red. Jiri Prokop a Marta Rybickova. Praha 2005, s. 382-385.
34. 1945. *Verstummten die Geschutze, es erschallte das Gaudeamus*, *Symposium „Vergangenheit verstehen – Zukunft gestalten“*, Wrocław 2005, s. 10-18. (po niemiecku i po polsku).
35. Wspólnie z B. Rokiem, *Kościół Dominikanów lwowskich – przyczynek do badań nad sanktuariami dawnej Rzeczypospolitej*, [w:] *Między Lwowem a Wrocławiem. Księga Jubileuszowa Krystyna Matwijowskiego*, pod red. B. Roka i J. Maronia, Toruń 2006, s. 195-206.
36. *Popielski Bolesław (POPIELSKI Bolesław, 3.05.1907, Lwów – 21. 08. 1997, Wrocław)*, [w:] *Profesori Lwiewskiego Nacionalnogo Medicznogo Uniwiersitetu im. Danila Galickogo: 1784-2006*, Lwów 2006, s. 232-233.
37. *Literacka i malarska twórczość profesora medycyny Zbigniewa Hirnle*, [w:] *Medycyna, literatura, sztuka – przestrzenie*, pod red. W. Wojtkiewicz-Rok, A. Kovtun, J. Barańskiego, Toruń 2009, s. 9-21.
38. *Rozwój nauk medycznych w drugiej połowie XX w.*, [w:] *Wrocławskie środowisko akademickie. Twórcy i ich uczniowie 1945-2005*, Ossolineum, Wrocław – Warszawa – Kraków, 2009, s. 440-442.
39. Wspólnie z Mileną Wawrzyniak-Kostrowicką, *Evakuierung der Peditrischen Univer-sitatisklinik von Bad Aldheide (Polanica Zdrój) nach Illertissen*, [w:] *Historia Hospitalium*. „Jarbuch der Deutschen Gesellschaft fur Krankenhausgeschichte“ 2008-2009, s. 221-238, wyd. 2010.
40. *Służba zdrowia i warunki sanitarne w Oławie w latach 1945-1950*, [w:] *800 lat historii Oławy, pod red. T. Gałwiczka*. Oddział IPN – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu we Wrocławiu, Wrocław 2010, s. 211-221.
41. *Medycyna lwowska w dziesięciu odśłonach*, [w:] *Uniwersytetowi Lwowskiemu dla upamiętnienia trzysta pięćdziesiątej rocznicy jego fundacji*. In *Memoriam*, Polska Akademia Umiejętności, Kraków 2011, s. 375-408.
42. *Lwów*, [w:] *Zarys dziejów chirurgii polskiej*, pod red. W. Noszczyka, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 2011, wyd. 2. rozszerzone, s. 131-150.
43. *Kilka słów o serii wydawniczej „Medicina Historica“*, [w:] *Dwadzieścia lat minęło... Księga jubileuszowa Wydawnictwa Adam Marszałek*, pod red. J. Orzeł. Wydawnictwo A. Marszałek, Toruń 2010, s. 321-322.

44. *Adolf i Henryk Beckowie. Ojciec i syn*, [w:] *Polscy lekarze Żydzi w XIX i XX wieku*, pod red. Zofii Podgórskiej-Klawe, Instytut Historii Nauki PAN, Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa 2010, s. 159-169, I-VIII.
45. *A byli tacy, którzy Polskę kochali. Lekarze lwowscy w walce o prawo do niepodległej ojczyzny*, [w:] *Sic erat in fatis. Studia i szkice historyczne dedykowane Profesorowi Bogdanowi Rokowi*, pod red. E. Kościk, R. Żerelika, P. Badyiny, F. Wolańskiego. Wydawnictwo A. Marszałek. Toruń 2012, t. II, s. 49-66.
46. *Nauki medyczne*, [w:] *Universitas litterarum Wratislaviensis 1811-1945. Księga Pamiątkowa Jubileuszu 200-lecia utworzenia Państwowego Uniwersytetu we Wrocławiu*, t. II, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2013, s. 206-233. (po polsku i po angielsku)
47. *Wydział Lekarski*, [w:] *Akademia Militans. Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie*, pod red. A. Redzika, Kraków 2015, s. 785-886.
48. *Organizacja wyższego szkolnictwa medycznego*, [w:] *Dzieje medycyny w Polsce*, pod red. W. Noszczyka i J. Supadego, t. 2, lata 1914-1944, PZWL, Warszawa 2015, s. 137-177.
49. *Uniwersyteckie wydziały lekarskie i uczelnie stomatologiczne*, [w:] *Dzieje medycyny w Polsce*, pod red. W. Noszczyka i J. Supadego, t. 2, lata 1914-1944, PZWL, Warszawa 2015, s. 179-222.

Artykuły naukowe

1. *Motywy kierujące młodzieżą przy wyjazdach na hufce wakacyjne*, „Młodzież, Nauka, Praca” 1979, nr 7, s. 12-13.
2. *Recepty medyczne propagowane w kalendarzu z 1702 r.* „Archiwum Historii Medycyny” 1986, z. 2, s. 257-264.
3. *Źródła i materiały do historii Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Lwowskiego*, „Archiwum Historii Medycyny” 1986, z. 4, s. 517-529.
4. *Wydział Lekarski Uniwersytetu Lwowskiego w czasie I wojny światowej*, „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny” 1988, z. 1, s. 71-79.
5. *Profesor Emanuel Machek i jego rola w zwalczaniu jaglicy na ziemiach Małopolski Wschodniej na przełomie XIX i XX w.* „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny”, 1988, z. 2, s. 163-170.
6. *Profesor Józef Leszczyński jako nauczyciel i wychowawca*, „Acta Universitatis Wratislaviensis”, Historia CVIII, Wrocław 1993, s. 93-97.
7. *Dr Dzisław Traunfellner – wspomnienie*, „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny” 1994, R. 57, z. 2, s. 231-232.
8. *Klinika Chorób Wewnętrznych Uniwersytetu Lwowskiego w latach 1897-1939*, „Medycyna Nowożytna” 1994, t. I, z.2, s. 69-85.
9. *Wydział Lekarski Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie w latach 1920-1939*, „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny” 1995, R. 58, z. 2, s. 133-139.
10. *Profesorowie lwowscy w dyskusji nad programem nauczania medycyny w latach 1918-1920*, „Postępy Medycyny Klinicznej i Doświadczalnej” 1996, t. 5, z. 3, s. 389-398.
11. *Zagadnienia dydaktyczno-wychowawcze w wyższych szkołach medycznych*, „Postępy Medycyny Klinicznej i Doświadczalnej” 1996, t. 5, z. 2, s. 269-279.
12. *50 Jahre Institut für Gerichtliche Medizin Breslau*, „Rechtsmedizin/ Mitteilungen” 1997, 7/2.

13. *Problemy zdrowia i choroby w polskich poradnikach dobrego życia XVIII w.*, „Medycyna Nowożytna” 1996, t. 3, z. 1/2, s. 65-75.
14. *Klinika Położniczo-Ginekologiczna Uniwersytetu Jana Kazimierza w latach 1899-1939*, „Postępy Medycyny Klinicznej i Doświadczalnej” 1997, nr 6, s. 137-146.
15. *Roman Rencki (1867-1941) – Profesor Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie – życie i działalność naukowa*, „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny” 1997, R. 61, z. 2, s. 113-120.
16. *Stefan Łukasz Kwiatkowski (1897-1944) – docent dermatologii Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie*, „Postępy Medycyny Klinicznej i Doświadczalnej” 1997, nr 3, s. 409-414.
17. *Pięćdziesięciolecie Zakładu Medycyny Sądowej Akademii Medycznej we Wrocławiu 1945-1996*, „Postępy Medycyny Sądowej i Kryminologii” 1997, t. 3, s. 13-20.
18. *Zakład Medycyny Sądowej Uniwersytetu Lwowskiego w latach 1898-1943 i jego kierownicy – prof. Włodzimierz Sieradzki i prof. Bolesław Popielski*, „Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminalistyki” 1997, T. 47, s. 227-236.
19. *Propozycje programowe w zakresie kształcenia medycznego w latach 1929-1939 Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Stefana Batorego*, „Medycyna Nowożytna” 1998, z. 1, s. 75-90.
20. *Studia medyczne we Lwowie w latach 1894-1939 w świetle pamiętników lekarzy*, „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny”, 1998, z. 1, s. 71- 86.
21. *Stan dentystyki polskiej w latach 1918-1920*, „Czasopismo Stomatologiczne” 1998, nr 12, s. 826-830.
22. *Studia medyczne we Lwowie w latach 1894-1939 w świetle pamiętników lekarzy*, *Seminaria Naukowe Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego*. Wrocław 1997-1998, 1 (52), Wrocław 1999, s. 108-110.
23. *Spółeczno-polityczne zaangażowanie lekarzy lwowskich w pierwszej poł. XX w.*, „Medycyna Nowożytna” 1999, z. 2, s. 99-106.
24. *B. Rok, A. Andriusius, W. Wojtkiewicz-Rok, Sveiciamojo amziaus kunigai Juzefas Legovicus ir Kiprijonas Lukauskas – higienos ir medicinis ziniu propaguotojai Lietovoje*. *Medicina* 1999 m. Nr. 10(35), s. 1001-1010. *Spausdino Kauno medicinos universiteto leidyklos spaustuve*.
25. *Kierunki badań naukowych i kształcenia młodzieży w lwowskiej szkole ginekologiczno-położniczej w I poł. XX w.*, „Ginekologia Praktyczna” 2000, nr 5, s. 36-37.
26. *Toast wygłoszony przez prof. Włodzimierza Sieradzkiego na cześć Ignacego Paderewskiego*, „Polski Merkuriusz Lekarski” 2000, nr 49, s. 506-507.
27. *Lecznictwo powszechne we Francji i w Polsce w XVIII w.*, „Advances in Clinical and Experimental Medicine”, 2001, nr 2, s. 193-199.
28. *Uniwersyteckie dziedzictwo współczesnych wyższych uczelni Wrocławia*, „Advances in Clinical and Experimental Medicine” 2002, nr 1, Suppl. 1, s. 5-10.
29. *Wpływ środowiska lwowskiego na rozwój nauk medycznych w powojennym Wrocławiu*, „Wiadomości Lekarskie” 2002, nr 5-6, s. 354-359.
30. *Medyczni studii u Lwowi w latach 1894-1939 u spogadach likariu*, „Acta Medica Leopoliensia. Lwiwskij medicznij czasopis” 2007, nr 1-2, s. 129-136.
31. *Lwiwskie likarskie seredowiszcze na zlami XIX i XX stolit*, „Narodnieje Zdorowia” nr 3 (216), berezń 2007, s. 8; nr 4 (217), kwiecień 2007, s. 8 ; nr 5 (218), trawień 2007, s. 6-7.

Redakcja serii *Medicina Historica*

1. Piasecka A., *Komunikowanie wartości zdrowia w polskich kampaniach społecznych – wymiar edukacyjny*. *Medicina Historica*. Wydawnictwo Adam Marszałek. Toruń 2008.
2. Wojtkiewicz-Rok W., Kovtun A., Barański J., *Medycyna, literatura, sztuka – przestrzenie*. *Medicina Historica*. Wydawnictwo Adam Marszałek. Toruń 2009,
3. Synowiec- Piłat M., *Promocja zdrowia i profilaktyka onkologiczna w działaniach organizacji pozarządowych*. *Medicina Historica*. Wydawnictwo Adam Marszałek. Toruń 2009.
4. Olchowska-Kotala A., *Kto i dlaczego leczy się niekonwencjonalnymi metodami terapii*. *Medicina Historica*. Wydawnictwo Adam Marszałek. Toruń 2009.
5. Urbańska A., *Fabryka obłądu. Obraz szpitala psychiatrycznego w literaturze polskiej XX wieku*. *Medicina Historica*. Wydawnictwo Adam Marszałek. Toruń 2010.
6. Kokot K., *Determinanty samodzielności osób niepełnosprawnych ruchowo w latach 1945-2001 w Polsce na przykładzie Dolnego Śląska*. *Medicina Historica*. Wydawnictwo Adam Marszałek. Toruń 2010.
7. Barański J., *Sztuka lekarska i jej rękodzieło. Wybór tekstów z estetyki lekarskiej*. *Medicina Historica*. Wydawnictwo Adam Marszałek. Toruń 2010.

Sprawozdania

1. *Sprawozdanie z VII Konferencji Naukowej Białoruskiego Towarzystwa Historii Medycyny*. Mińsk 7-9 września 1995 r., „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny” 1995, z. 4, s. 488-491.
2. *Sprawozdanie z udziału polskich historyków medycyny w Konferencji Naukowej poświęconej 120 rocznicy Czerwonego Krzyża w Grodnie*. 23-26 listopada 1995 r. „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny” 1996, R. 59, z. 1, s. 276-278.
3. *Sprawozdanie z udziału w III Międzynarodowym Seminarium Naukowym w Mińsku w dniach 24-29 sierpnia 1997 r.* „Konservacja i renowacja muzealnych eksponatów medycznych i farmaceutycznych”, „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny” 1997, nr 4, s. 489-492.
4. *Jubileusz 90 rocznicy urodzin prof. zw. dra hab. n. med. Bolesława Popielskiego*, „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny” 1997, T. 61, z. 2, s. 186-188.
5. *Refleksje z udziału w zjazdach Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji*, „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny” 1998, z. 1, s. 89-91.
6. *VIII Naukowa Konferencja Historii Medycyny Białorusi pt. Medycyna Białorusi w XX wieku*, Witebsk, 29-30 X 1998 r. „Medycyna Nowożytna” 1999, z. 1.
7. *Wojtkiewicz-Rok W., 150 rocznica urodzin prof. Jana Mikulicza-Radeckiego. Materiały Sympozjum Naukowego Świebodzice*, 19-20 maja 2000 r.
8. *Wojtkiewicz-Rok W., Czarny J., Nauka i Religia*, „Advances in Clinical and Experimental Medicine”, 2001, t. 10, nr 2, suppl. 1.
9. *Wojtkiewicz-Rok W., Czarny J., Woźniewski M., Człowiek, Medycyna, Kultura Fizyczna*, „Advances in Clinical and Experimental Medicine”, 2002, t. 11, nr 1, Suppl. 1.

Streszczenia zjazdowe

1. *Profesorowie i uczniowie łwowskiego Wydziału Lekarskiego w latach 1894-1939*. XVII Krajowy Zjazd PTHM i F. Wrocław 9-11.09.1994 r., s. 30.

2. Wspólnie z E. Waszyńskim, *Prof. dr Henryk Beck. Akwarele*. XVII Krajowy Zjazd PTHM i F. Wrocław 9-11.09.1994.
3. Wspólnie z M. Kordas, *Wspomnienia z wakacji od Bałtyku po Bieszczady*. Wystawa akwarel prof. dr hab. Zbigniew Hirnle. XVII Krajowy Zjazd PTHM i F. Wrocław 9-11.09.1994.
4. *Organizacja medycznego fakultetu uniwersytetu Jana Kazimira w Lwowie (1921-1923)*. Medycyna Belarusi XX wieku. Witebsk, 29-30 października 1998 g, Mińsk 1998, s. 38-39.
5. Wojtkiewicz-Rok W., Majewski J., *Ustoria medycznych i farmaceutycznych muzeów w Polsce*. Medycyna Belarusi XX wieku. Witebsk, 29 -30 października 1998 g, Mińsk 1998, s. 40-41.
6. Rok B., Wojtkiewicz-Rok W., *Józef Legowicz (zm. 1812), litewski kaznodzieja czasów oświecenia, propagator zasad higieny i wiedzy medycznej, Historiae Scientiarum Baltica*. Abstracts of XIX-th Baltic Conference on the History of Science, Vilnius – Kaunas January 15-17 1999, II, 34 - 35.

Artykuły popularno-naukowe i inne

1. Głos w dyskusji do referatu B. Płonki- Syroki, „*Funkcjonowanie młodych narkomanów w grupie rówieśniczej*” (Wrocław), J. T. Marcinkowskiego i M. Binczyckiej-Anholzer, „*Znajomość problemów związanych z narkomanią młodzieży szkolnej*” (Poznań) oraz filmów reżysera M. Siemieńskiego, „*Granica*”, „*Odwyk*”, „*Sezon*”. Szczecińskie Sympozjum Naukowe. Szczecin 12-16 września 1985 r.
2. *Przykładem byliśmy dla innych. 127 rocznica wybuchu powstania styczniowego*, „*Naszym Zdaniem*” 1990, nr 1, s. 12.
3. *Władysław II Wygnaniec 1105-1159*. Z cyklu „*Piastowie Śląscy*”, „*Naszym Zdaniem*” 1990, nr 3, s. 11-12.
4. *Henryk II Pobożny*. Z cyklu „*Piastowie Śląscy*”, „*Naszym Zdaniem*”, 1991, nr 6, s. 11-12.
5. *Henryk I Brodaty 1168-1238*. Z cyklu „*Piastowie Śląscy*”, „*Naszym Zdaniem*” 1991, nr 5, s. 22-23.
6. *Działalność Towarzystwa Aptekarskiego we Lwowie (1868-1928), w świetle dokumentów z okazji jubileuszu 60-lecia*. „*Biuletyn Dolnośląskiej Izby Aptekarskiej*”, 1992, nr 4-5, s. 9-12.
7. *List do Redakcji*. „*Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*” 1993, z. 1, s. 80-82.
8. *Sto lat Wydziału Lekarskiego we Lwowie*, „*Remedium*. *Biuletyn Dolnośląskiej Izby Lekarskiej*” 1994, nr 9-10, s. 17.
9. *Czy już coś wiadomo o szarych komórkach u kobiet?* „*Remedium*. *Biuletyn Dolnośląskiej Izby Lekarskiej*” 1994, nr 12, s. 17.
10. *Kilka słów o Janie Mikuliczu-Radeckim*, „*Naszym Zdaniem*” 1994, nr 5, s. 12.
11. *Pasjonaci wiedzy*. „*Medium*. *Biuletyn Dolnośląskiej Izby Lekarskiej*” 1995, nr 3, s. 11.
12. *W hołdzie założycielom Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Lwowskiego*, „*Medium*. *Biuletyn Dolnośląskiej Izby Lekarskiej*” 1995, nr 2, s.10.
13. *Uczony – społecznik, prof. Emanuel Machek – twórca lwowskiej okulistyki*, „*Medium*. *Biuletyn Dolnośląskiej Izby Lekarskiej*” 1995, nr 7/8, s. 17.
14. *Z nad Wilii i Niemna*, „*Medium*. *Biuletyn Dolnośląskiej Izby Lekarskiej*” 1995, nr 7/8, s. 15.

15. *Zioła lecznicze w kalendarzach epoki saskiej*, „Magazyn Historyczny Farmacji i Medycyny” 1995, R. II, Nr 1(5), s. 10.
16. *Resocjalizacja prostytutek, czyli działalność „szkółki początkowej” w Dęblinie w latach 1918-1919*, „Magazyn Historyczny Farmacji i Medycyny” 1996, R. 3, nr 1, s. 16.
17. *Młodzieńcze ideały*, „Naszym Zdaniem” 1996, nr 7/8, s. 7.
18. *45 lat pracy naukowo-zawodowej prof. dr hab. n. med. Jerzego Robaczyńskiego*, „Medium. Biuletyn Dolnośląskiej Izby Lekarskiej” 1996, nr 1/66, s. 7.
19. *Zapomniana rota przysięgi*, „Czasopismo Aptekarskie” 1996, nr 3, s. 28.
20. *Profesor Bolesław Popielski*, „Czasopismo Aptekarskie”, 1996, nr 3, s. 63-65.
21. *Z podróży na Litwę*, „Czasopismo Aptekarskie” 1997, nr 2, s. 60.
22. *Jubileusz prof. dra hab. n. med. Bolesława Popielskiego*, „Naszym Zdaniem” 1997, nr 4-5, s. 4-5.
23. *Raport polityczny czyli donos – początki naszej Uczelni*, „Naszym Zdaniem” 1997, nr 4-5, s. 10.
24. *Prof. zw. dr hab. n. med. Bolesław Popielski 3 V 1907 – 21 VIII 1997*, „Gazeta Uczelniana. Miesięcznik informacyjny AM we Wrocławiu”, 1997, nr 1, s. 17-18.
25. *Prawne i etyczne aspekty eksperymentów medycznych w latach 1939-1945*, „Aptekarstwo w Polsce i na świecie” 1998, t. 5, nr 1-2, s. 30-33.
26. *Wojtkiewicz-Rok W., Majewski J., Zarys dziejów polskiego muzealnictwa medycznego i farmaceutycznego*, „Aptekarstwo w Polsce i na Świecie” 1998, nr 3-4, s. 62-64.
27. *Historia medycyny – komu i czemu służy*, „Naszym Zdaniem” 1998, nr 4, s. 10.
28. *Senne majaczenia czy lekcja pokory*. „Naszym Zdaniem” 1998, nr 4, s. 16.
29. *Kalendarium kształcenia medycznego we Wrocławiu*, „Naszym Zdaniem”, 1998, nr 6, s. 7-9.
30. *Wspólnie z Krzysztofem Wroneckim, Ludwik Hirszfeld (5 VIII – 7 III 1954) i jego udział w odkryciach naukowych*, „Gazeta Uczelniana. Miesięcznik informacyjny AM we Wrocławiu”, 2000, nr 8, s. 5.
31. *Z wizytą na Litwie i Białorusi (Reportaż z wyjazdów służbowych w celu nawiązania współpracy międzyuczelnianej)*, „Gazeta Uczelniana. Miesięcznik informacyjny AM we Wrocławiu”, 2000, nr 8.
32. *Kalendarium kształcenia medycznego we Wrocławiu do 1945 r.*, „Aptekarstwo w Polsce i na świecie” 2000, nr 1-4, s. 31-32.
33. *Lwowskie korzenie Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu i Politechniki Wrocławskiej. (Lwów 1661-1945 i Wrocław 1945-1950)*, „Aptekarstwo w Polsce i na świecie” 2000, nr 1-4, s. 31-32.
34. *Uniwersyteckie dziedzictwo współczesnych wyższych uczelni Wrocławia*, „Kurier UTW. Nieregularnik Uniwersytetu Trzeciego Wieku” 2003, nr 7, s. 16-18.
35. *Z historii Wydziału Lekarskiego*, „Gazeta Uczelniana” 2003, nr 4, s. 11-12.
36. *Oskar Minkowski (1858-1931)*, „Gazeta Uczelniana” 2004, nr 9, s. 6-7.
37. *Jan Mikulicz-Radecki w opinii swojego niemieckiego mistrza i polskich asystentów*, „Gazeta Uczelniana” 2005, nr 5, s. 8-9.
38. *Katedra zagalnej ta eksperymentalnej patologii Lwowskiego Uniwersytetu u 1896-1918 rokach*, Biuletyn IV czytań im. W.W. Pidwisockogo, Odessa 2005, s. 8-9.
39. *Wspomnienie dawnych lat... [w:] 60 lat Zespołu Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych im. Marii Dąbrowskiej we Wrocławiu 1945-2005*, Wrocław 2005, s. 70-74.
40. *Professsor Adolf Beck*, Biuletien V czytań im. W.W. Pidwisockogo, Odessa 2006. s. 12.

41. *W 65. rocznicę kaźni profesorów lwowskich*, „Gazeta Uczelniana. Miesięcznik Informacyjny AM im. Piastów Śląskich we Wrocławiu” 2006, nr 10, s. 11-12.
42. Wojtkiewicz-Rok W., *Zapomniana rota przysięgi dla podaptekarzy*, „Farmaceutyczny Poradnik. Kalendarz dla Aptekarzy i Lekarzy na rok 2012”, 2012, s. 6-7.